

MAPA LEKTUR

Skróty: **UZ** - *Uszanujmy zmarłych* (WN ChAT, 2022); **KP** - *Ku nowemu prawu pogrzebowemu* (2025); **M** - Michalski (2025); **Z** - Zieliński (2025).

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

- **Grupa wiekowa:** 16-19 lat
- **Cel cyklu:** translacja treści naukowych (pamięć-prawo-edukacja) na bezpieczne, powtarzalne działania wychowawcze w parafialnym punkcie katechetycznym; akcent na **język godności, rozumienie norm i odpowiedzialność za dobro wspólne**.
- **Zasoby źródłowe:**
 - UZ - *Uszanujmy zmarłych* (WN ChAT, 2022)
 - KP - *Ku nowemu prawu pogrzebowemu* (2025)
 - M - A. Michalski (2025)
 - Z - T. J. Zieliński (2025)

Moduł 1 - Język godności i fundament pamięci

- **Po co:** zbudować wspólny aparat pojęciowy i nawyk komunikowania się „językiem godności”.
- **Czytamy (kolejność):** UZ: apel międzywyznaniowy (cz. I, s. 24-25) ; UZ: „Godność nie umiera” (cz. V, s. 159-160) ; M: wstęp/definicje pedagogiki pamięci (s. 59-60) ; (krótki fragment) Z: spójność przekazu religijnego z etosem publicznym.
- **Karty pracy do wykorzystania:** **K1** (Język godności w komunikacji wspólnotowej), **K9** (Pamięć jako kategoria pedagogiczna).
- **Rezultat:** wypracowane zasady języka godności + mapa pojęć (pamięć-godność-wspólnota-prawo).

Moduł 2 - Normy na cmentarzu i nienaruszalność pochówku

- **Po co:** rozumieć **dłaczego** prawo chroni miejsca spoczynku i jak uzasadniać zachowania.
- **Czytamy:** UZ: Sobczak (cz. II, s. 43-46) ; UZ: Borecki (Komentarze, s. 87).
- **Karty pracy:** **K2** (Nienaruszalność i kodeks zachowań).
- **Rezultat:** grupy „Kodeks zachowań” z uzasadnieniami zgodnymi z normami.

Moduł 3 - Wola zmarłego i formy pochówku

- **Po co:** przełożyć wartości na normy (jak społecznie respektujemy wolę zmarłego; jak rozmawiać o formach pochówku z poszanowaniem godności).
- **Czytamy:** KP: art. 48-55 i 49-53 + uzasadnienie (s. 236-239; 306-307) ; KP: Piskorz-Ryń „Kremacje” (s. 110; 126-129).
- **Karty pracy:** **K3** (Decyzja o sposobie pochówku - ścieżka informacji), **K8** (Formy pochówku: godność-tradycja-prawo).
- **Rezultat:** wypełniony wzór decyzji (ćwiczebny) + tabela argumentów dotyczących form pochówku.

Moduł 4 - Formy upamiętniania i dziedzictwo lokalne

- **Po co:** łączyć wymiar pamięci z projektowaniem **inkluzywnych** form upamiętnienia i troską o dziedzictwo.
- **Czytamy:** KP: art. 30 - Pola/ściany pamięci (s. 228-229) ; UZ: Skaldawski (cz. II, s. 27-31) ; UZ: przykłady praktyk upamiętniania (cz. IV/V).
- **Karty pracy:** **K5** (Makieta „ściany pamięci”), **K11** (Dziedzictwo lokalne: odpowiedzialność wspólnoty).
- **Rezultat:** projekt makiety + opis „małego gestu pamięci” w parafii (bez wchodzenia w działania terenowe).

Moduł 5 - Jawność, rejestry i współpraca instytucjonalna

- **Po co:** pokazać, jak jawność i współpraca chronią miejsca spoczynku; kształcić kompetencje obywatelskie.
- **Czytamy:** KP: art. 19-20 (rejestry/ujawnienie, s. 291 uzasadnienia) ; KP: Rada Ochrony Cmentarzy (art. 73-75) i rejestr nagrobków (art. 89-90) + omówienie (s. 20-21).
- **Karty pracy:** **K6** (Mikro-inwentaryzacja i zasady jawności), **K7** (Ścieżka współpracy: parafia-samorząd-NGO-państwo).
- **Rezultat:** szkic mapy miejsc pamięci (do użytku edukacyjnego) + schemat ról i kroków współpracy.

Moduł 6 - Praca ze świadectwem i etyka mówienia o traumie

- **Po co:** prowadzić rozmowę wychowawczą o trudnej przeszłości w sposób wrażliwy i bezpieczny.
- **Czytamy:** M: case Oneg Szabat (s. 64-66), testamenty (s. 67-68) ; UZ: poradnik międzywyznaniowy, cz. V (np. katolicy s. 160-163; mariawici s. 179-180).
- **Karty pracy:** **K10** (Arkusze analizy świadectwa + pauza bezpieczeństwa), **K1** (redakcja komunikatu na język godności - zastosowanie).
- **Rezultat:** arkusze analizy świadectw + krótkie, godne komunikaty upamiętnienia.

Wytyczne etyczne (wspólne dla CAŁEGO cyklu)

1. **Bezpieczeństwo emocjonalne:** krótkie, wyważone fragmenty; unikanie drastycznych opisów; informacja o prawie do rezygnacji.
2. **Pauza bezpieczeństwa:** po 20-25 min pracy z treściami wrażliwymi - przerwa i dekontaminacja emocji.
3. **Anonimizacja i hipotetyczność:** zero realnych, lokalnych sytuacji osób/rodzin; pracujemy na scenariuszach modelowych.
4. **Równość i inkluzywność:** opisujemy różne tradycje bez wartościowania; wspólny mianownik = **godność**.
5. **Rozdzielanie ról: rozmowa wychowawcza ≠ poradnictwo** - na końcu materiałów podajemy adresy instytucji wsparcia.
6. **Neutralność językowa:** brak presji światopoglądowej; argumenty prowadzimy przez pryzmat godności, prawa i dobra wspólnego.
7. **Ostrożność z danymi:** w ćwiczeniach o rejestrach/jawności nie publikujemy danych wrażliwych; pracujemy na szkicach i modelach.